

Over bestuiven gesproken

In een themanummer over bestuiving komen de bij en het bloemetje zeker aan bod. Door bestuiving groeit er iets groots uit een kwetsbaar begin. Denk aan de vele soorten fruit die we met een routinegebaar van de schaal nemen. Onder bestuiven kunnen we ook verstaan elkaar van nieuwe ideeën voorzien en dan blijkt er in de verenigingsbijenwereld een defect aanwezig. Er is weinig stuifmeel voorhanden en hetgeen er is, vindt geen juiste plek of slaat niet aan. Het vindt geen juiste voedingsbodem, althans volgens een aantal artikelen in de laatste nummers van Bijen.

270

Drie suggestieve noodkreten

'En laat nu eindelijk eens de broodnodige discussie losbarsten' verzucht Ab Kuypers in Bijen 4(7/8): 214 (1995) 'Heeft de imkerij nog een toekomst?' vraagt Marleen Boerjan zich af in Bijen 4(2): 35(1995). Dit alles werd voorafgegaan door een 'Open brief aan de imkers in Nederland' van Jan Charpentier in Bijen 3(4): 101(1995). Tussenstand reacties: 0-0

Conclusie: De gemiddelde imker heeft het naar zijn zin en ziet de toekomst niet somber in, deze laat hem/haar koud of men kan met de probleemstelling niet uit de voeten.

Op een aantal punten van de drie genoemde artikelen wil ik reageren. Excuses als ik in herhaling treedt.

Ledental en drachtweide

Het aantal aangesloten imkers bij alle organisaties loopt terug. Als oorzaak worden de varroamijt en afnemende drachtmogelijkheden genoemd. Met het tweede gegeven heb ik moeite. Toegegeven, de monocultuur 'koolzaad' is nagenoeg verdwenen. (Wel steekt het dat voor een biodieselproject nu koolzaadolie uit Duitsland moet worden ingevoerd en dat in de ons omringende landen koolzaadverbouw victorie kraait). Daarentegen nemen actieve imkergroepen het heft in eigen hand en werken her en der aan vervangende dracht op braakgelegde grond en onderhouden intensief contact met de Dienst Beplantingen van hun gemeente. Mede daardoor is in woongebieden een betrouwbare voorjaarsdracht ontstaan door de groenvoorzieningen. Het teruglopend ledental kan ook niet in de schoenen worden geschoven van slecht weer en minimale honingopbrengst.

Samenwerking

De verschillende landelijke imkersverenigingen zagen het belang in van samenwerking, maar niet van samensmelting. De samenwerking leidde tot de uitgifte van een gezamenlijk bijenblad. Hier en daar leefde de verwachting dat een grotere verscheidenheid van artikelen zou ontstaan in een blad met meerdere pagina's tekst en dat zou weer een aanzuigende werking hebben op het ledental. Dat was dus een denkfout. De financiële draagkracht bleef te gering. De vraag is of het teruglopend ledental nog steeds een gevolg is van de varroamijt of dat andere factoren een rol spelen. Ik denk aan het laatste want ook de subvereniging Terschelling telt steeds minder leden terwijl onze bijen varroamijt-vrij zijn.

Er ontstond in de afgelopen jaren zelfs een soort scheiding der geesten. Bedrijfsmatige en Buckfast-imkers gingen een eigen weg waarbij de laatsten overgingen tot de uitgifte van een mededelingenblad 'Buckfast Belangen Verenigd'. Waarom zijn deze groepen niet geïntegreerd in het blad Bijen?

Daaraan kan gewerkt worden. Ik beperk me tot mogelijkheden binnen handbereik, het dromen komt later.

Themadagen

In de conclusie aan het eind van haar verhaal stelt Marleen Boerjan dat er in de toekomst wat haar betreft studiedagen voor de bedrijfsmatige imker, informatiedagen voor de hobby-imker en voorlichtingsdagen voor de schoolbiologische centra imkers georganiseerd mogen worden. Zoals het er staat lees ik het als aparte dagen voor elke groepering. Ik neem aan dat het een slippertje van de pen is want op die manier glijden we weer af naar de hokjesgeest waarvan we juist afstand willen nemen. Ik pleit voor studiedagen waarbij imkers van elke groepering iets van hun gading vinden. Geen versnippering van energie bij de organisatie. Een gezamenlijke dag is goedkoper, sprekers zijn niet genoodzaakt meerdere dagen vrij te houden, het is milieuvriendelijk(er) omdat er minder autokilometers worden afgelegd en de saamhorigheid kan er door worden vergroot.

De droom van Marleen en Jan

'Een professioneel opgezet selectiestation waar imkers en wetenschappers veredelingsprogramma's uitvoeren met als resultaat produktieve en ziekeresistente bijen.

Een bibliotheek voorzien van de nieuwste boeken. Een vakblad voor imkers met in de redactie één of meerdere bijenonderzoekers. Ik herhaal slechts een deel van Marleen's droombeeld. Tel daarbij op de grote droomwens van Jan: Een sterke Verenigde Bijenhouders Bond Nederland die met kracht van argumenten en zelfbewust de belangen van de Nederlandse imkerij bevordert'.

Marleen en Jan, toen kwam ik in jullie droom en jullie hoorden me zeggen dat de Nederlandse imkers bereid zijn jaarlijks niet vijf gulden maar meer af te dragen om de aanzet van die dromen tot werkelijkheid te maken. Toen schrok ik wakker, niet naast Marleen en Jan maar naast mijn eigen koninginnetje die me toevoegde: Jakkes, wat was jij vannacht onrustig!

De huidige situatie

Ik liet alles op me inwerken en zag veel actieve imkers die mondig waren en zelf het plaatselijke en regionale heft in handen hadden genomen. Welk initiatief verwacht Marleen van hen? Over welke actieve bijdrage van de imkers praat Ab eigenlijk?

Ze organiseren regionale bijeenkomsten, zijn aanwezig op markten en doedagen, verzorgen bijenpraatjes op scholen en open dagen op bijenparken. Dragen het imkersvak enthousiast uit waar maar mogelijk is. Ze bezoeken Algemene en jaarvergaderingen, themadagen en hoe ze ook nog meer mogen heten.

Conclusie

We moeten het grotendeels zelf opknappen en dat is nooit anders geweest. Onze stem is te zacht om ergens gehoord te worden en we zijn te klein om als uitgangspunt te hanteren 'Wie niet horen wil moet voelen'. Natuurlijk laten we de Ambrosiushoeve niet vermorzelen tussen de maalstenen van privatisering en ik vraag van de Nederlandse imkers adhesie om onze bijdrage zonder gezeur op f10 per jaar te stellen. Natuurlijk zijn onze bijen voor de bestuiving, voor Tuin- en Landbouw vreselijk belangrijk. Niemand ontkent het en het hoeft niet voor de zoveelste keer bewezen te worden. Maar ook zal niemand daar de portemonnee verder voor open trekken.

En zou één vereniging van 10.000 leden meer bereiken dan een aantal met opgeteld hetzelfde ledental in de huidige bestuursstructuur naar de Overheid?

Het klinkt misschien niet leuk, maar voor het grote publiek zijn we een stelletje excentriekelingen en daar aan is ons gedrag natuurlijk niet vreemd. Zou het niet zo kunnen zijn dat het aantal hobby-imkers dat ons land telt procentsgewijs aardig overeenkomt met het aantal in de ons omringende landen en dat econo-

mische motieven het grotere aantal bijenhouders in het verleden heeft bepaald?

De huidige bedrijfsmatige imkers zie ik als de moderne exponent daarvan. Dit is geen verwijt, integendeel. De verschillende groepen kunnen elkaar prima bestuiven.

Hoe nu verder?

Alle dromen in de ijskast. Uitgaan van een reëel bereikbaar doel. Daarvoor met elkaar aan de slag blijven volgens de eerdergenoemde activiteiten. Vanuit de regio's, de afdeling en vanuit de individuele imker. Het aanwezig zijn op braderieën in de categorie oude ambachten, dus naast de klompen- en mandenmaker is misschien oubollig, maar het zij zo. Het imkeren is nu eenmaal een zeer oud ambacht. Waar we de bijenteelt anders kunnen uitdragen is me een raadsel. De 'Hiswa of Auto-Rai' lijkt me niet het juiste antwoord. De realiteit mensen! Vervang de huidige dure cursus voor hobby-imkers door één gelijkluidende cursus opgezet door de gezamenlijke vereniging en gevolgd door een proef van bekwaamheid en diploma.

Bedrijfsmatige imkers en andere specialismen zullen zeker niet achterblijven met ideeën. Zelf doen betekent investeren, in kwaliteit maar ook financieel. Een belangrijk onderwerp dat ik nog niet heb aangeroerd is discipline onder de imkers. Voor mijn gevoel bevind ik me nu aan de rand van een droomwereld. Waarom kan ik de gedachte maar niet loslaten dat de grootste belemmering voor een krachtige bijenteelt(organisatie) de imkers zelf zijn met hun eigenzinnige, individuele aard. Opnieuw moet ik zeggen, het zij zo. Misschien zijn het wel karaktertrekken die nodig zijn om imker te kunnen worden en staat elk streven daarin verandering te brengen gelijk aan water naar de zee dragen. Een te negatieve benadering? Laat het dan even horen.

271

Het weer in oktober

Als landelijk gemiddelde over de periode 1961-1990 geldt 102 uren zonneschijn, 72 millimeter neerslag en een gem. maximum temperatuur van 14.2 graden.

Oktober-maanden

Jaar	Zon uren	Neerslag (mm)	Max.temp. (°C)
1990	zonnig	normaal	zeer zacht (15.8)
1991	normaal	droog	normaal
1992	normaal	nat (92)	zeer koud (11.7)
1993	normaal	normaal	koud (12.7)
1994	zonnig (132)	nat (110)	onder norm. (13.5)